

Ljubljana, 18. 10. 2013

Sporočilo za javnost

Izboljšanje režima za samozaposlene na področju kulture – blažev žegen ali jasen znak konstruktivnega namena izboljšanja položaja samozaposlenih?

Vlada Republike Slovenije je na svoji 29. seji v četrtek, 17. 10. 2013, med drugim sprejela tudi besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) in ga poslala v parlamentarno proceduro po rednem postopku. S tem zakonom med drugim uvajajo, kot izpostavlja vladni urad za komuniciranje, tudi tri ukrepe »za spodbujanje delovanja samozaposlenih na področju kulture«: 'kulturne žepnine', s katerimi želi vlada v imenu države sofinancirati nove projekte samozaposlenih na področju kulture; nadomestilo samozaposlenim na področju kulture za bolniško odsotnost, daljšo od 31 dni; izvajanje računovodstva za samozaposlene na področju kulture, ki so po spremembah davčne zakonodaje v slabšem položaju.

Sindikalna konferenca samostojnih ustvarjalcev na področju kulture in informiranja – SUKI, organizacijska oblika Glose, Sindikata kulture in narave Slovenije, načeloma pozdravlja te izboljšave režima za samozaposlene na področju kulture, a ob tem opozarja na naslednje razsežnosti tega režima in novosti, ki jih je pripravilo ministrstvo za kulturo:

- So 'kulturne žepnine' vzvod spodbujanja nekritičnega samozaposlovanja, ob čemer celostni ekonomski kontekst ostaja izrazito nedostojen, ali le prvi znak priznavanja odgovornih, da režim negotovosti sodobne (kulturne) industrije, odmerjen vse večji skupini prekernih delavcev tudi na področju kulturnega in umetniškega udejstvovanja, ni nič bolj civiliziran od siceršnjih politično-ekonomskih trendov? Ali pa so oblika miloščine oziroma pomirjevala za vse tiste, ki jih odgovorni v razmahu varčevalno-neoliberalne histerije niso zmogli zaščititi?
- Kakšna so zagotovila, da omejitev izplačila nadomestila samozaposlenim na področju kulture za bolniško odsotnost, daljšo od 31 dni, le za nadaljnjih 30 dni in na tiste, ki imajo ta status več kot dve leti, ni le blažev žegen za večletna opozarjanja, da je režim pravic iz zdravstvenega varstva za samozaposlene izrazito neuravnotežen? In ali je ministrstvo za

kulturo z ministrstvom za zdravje že doreklo postopke, po katerih se tovrstne bolezenske odsotnosti zgodijo le enkrat letno in trajajo točno določen čas?

- Kako bodo odgovorni zagotovili izvajanje računovodstva za nove in tiste bolj pavperizirane samozaposlene na področju kulture?
- Kako nameravajo odgovorni razdelati, izvajati, spremljati in nadzorovati podpiranje drugih ukrepov, namenjenih »spodbujanju ustvarjalnosti ter povečanju učinkovitosti podpornega poslovnega in inovativnega okolja za samozaposlene v kulturi«, o čemer govori predlagano besedilo zakona?
- Ali imajo pristojni pripravljene odgovore na nerešeno in vse bolj oprijemljivo vprašanje morebitnega neutemeljenega razlikovanja različnih skupin samozaposlenih (npr. samozaposlenih na področju kulture in samostojnih novinarjev)?

Ponavljamo, SUKI izboljšanje ZUJK-a pozdravlja, odgovornim pa svetuje nadaljnjo skrbno spremljanje problematike in pripravo izboljšav, ki nas utegnejo popeljati k bolj civiliziranemu režimu tudi na področju kulturne industrije. Pri tem bi veljalo vsakič znova razmisliti o resničnih politično-ekonomskih interesih samozaposlenih, ne pa toliko o interesih tistih, ki jih iz bolj privilegiranih mest vprežejo v svoje 'projekte'. Natančneje, odgovorni za sedanji režim se morajo zavedati, da samozaposleni, vpisani v razvid(e), ne zaposlujejo nikogar drugega razen samega sebe, opravljene raziskave, analize in primerjave z zahodnoevropskimi državami potrjujejo stališče, da jih ne moremo šteti za delodajalce, če pa to želijo, se lahko registrirajo kot (običajni) samostojni podjetniki ali kot katera izmed drugih oblik pravne osebnosti. Takšna sprememba bi hkrati rešila probleme, ki jih v svojih analizah izpostavlja društvo nevladnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev na področju kulture in umetnosti Asociacija.

Ob tem opozarjamo, da imajo odgovorni del rešitev za nekatere od trdovratnih eksistencialnih problemov samostojnih izvajalcev na področju kulture in medijev že od pomladi letos v svojih rokah, saj je SUKI ministrstvu za kulturo poslal predlog »Kolektivne pogodbe za samostojne izvajalce na področju kulture v Republiki Sloveniji«, a se odgovorni nanj transparentno in celostno še niso odzvali. Tudi zato nam ne preostane drugega, kot da vztrajamo pri začrtani poti zavzemanja za izboljšanje eksistencialnega in ustvarjalnega položaja naših članic in članic, samostojnih ustvarjalcev na področju kulture in informiranja.

S spoštovanjem!

Predsednik SUKI
Mirsad BEGIĆ